

Onzen

HELD

MUZIEKTHEATER

DE KOLONIE ^{MT}

4+

Lesmap

Voorwoord

Beste juf of meester,

Jij bent van plan om binnenkort met je klas naar onze muziektheatervoorstelling 'Onzen held' te komen kijken.

Fijn zo!

'Muziektheatervoorstelling' is een lang en moeilijk woord voor kinderen van vier jaar.

Maar toch is de combinatie van twee straffe figuren, een wonderlijk decor en sfeervolle muziek op maat van kleuters.

Dankzij deze lesmap krijg je een idee van wat je mag verwachten van 'Onzen Held' en ook een heleboel tips en opdrachten om jouw kleine helden warm te maken voor deze theateruitstap.

Je vindt in deze lesmap ook suggesties voor een actieve bespreking van de voorstelling.

Heel veel plezier met de voorstelling en met de voor- en naverwerking.

De Kolonie MT

Ps: De Kolonie MT ontwikkelde deze lesmap samen met Mooss, zij bieden ook een workshop aan van 50 minuten als voor- of nabespreking op de school.
Meer info: www.mooss.org

Psp: Als er nog bedenkingen opmerkingen of suggesties zijn voor deze lesmap: info@dekoloniemt.be

Over de voorstelling

Onzen Held vertrekt vanuit de relatie tussen een vader en een zoon.

Over elkaars held zijn.

Over hoe het kind voor de vader een held kan zijn. De zoon maakt de vader trots.

Over hoe de vader voor het kind een held kan zijn. 'Gij zijt mijnen held, papa.'

En over hoe de heldenrol doorheen het leven overgaat van vader op zoon op vader.

De voorstelling raakt verschillende thema's.

Wat maakt iemand tot held? Wat is schrik hebben? Wat is gevaar? Wat is gevaarlijk? Wat is elkaar graag zien en (over)beschermen?

We zien in de voorstelling een vader en een zoon die in een onbestemde ruimte wonen. Waar precies weten we niet, wat vast staat is dat er geen raam open kan, dat de lucht er al een aantal jaren stil staat. Ze wonen met twee in hun kleine fijne universum.

Tot dat de zoon het beu is, en nu eindelijk eens naar buiten wil..

Even kennismaken

Op het podium zal je 3 mensen zien.

Jo Jochems speelt de PAPA.

Thomas Van Caenegem speelt de JONGEN.

Bo Spaens speelt met allerlei
muziekinstrumentjes den BOMPA.

Verder duikt er ook nog een
konijn op, CONNIE.

Voor de voorstelling

Omdat dit een voorstelling is voor kinderen vanaf de 2e kleuterklas, kan het goed zijn dat dit voor sommigen onder hen de eerste keer is dat ze naar het theater gaan.

Daar kunnen ze best een beetje op voorbereid zijn.

Misschien zijn er al kinderen van de klas wél eens naar het theater gegaan?

∅ Vraag hen om uit te leggen wat er dan gebeurde: je mocht gaan zitten, het licht ging uit (daar moet je niet bang voor zijn), iedereen was erg stil en je moest goed kijken en luisteren.

∅ Toon hen wat ze allemaal wel mogen gebruiken in het theater:

- hun ogen (kijken)
- hun oren (luisteren)
- hun neus (ruiken)
- hun achterwerk (zitten)

En wat ze niet hoeven te gebruiken:

- hun mond (niet babbelen)
- hun handen (niet frullen of meppen)
- hun voeten (niet weglopen)

Als ze iets grappig vinden, mogen ze natuurlijk lachen en alles wat ze zouden willen zeggen, onthouden ze voor na de voorstelling.

OPDRACHT: Je kan de klas onderverdelen in 2 groepen: de kijkers en de spelers. Terwijl de kijkers even niet kijken, spreek je af wat de spelers gaan spelen: ze kunnen een liedje zingen of een dansje doen of een toneeltje spelen samen. Ondertussen leg je zitkussens in een aantal rijen achter mekaar. Als de spelers weten wat ze gaan spelen, dan mogen de kijkers gaan zi-en op de kussens. Dan gaat het licht even uit en wanneer het weer aan gaat, beginnen de spelers met hun spel.

Met op het einde een applaus natuurlijk!

Na deze oefening wissel je de groepen om.

Op die manier leren ze kijken en luisteren naar mekaar en kan je interactief de spelregels van het theaterbezoek uitleggen.

Het kan interessant zijn om voor de voorstelling te werken rond de thema's die in de voorstelling aan bod komen.
Hieronder doen we een aantal suggesties.

HELD zijn

Wat is een held? Waarom is iemand een held? Omdat hij of zij goede dingen doet? Kan je papa of mama een held zijn?
Ben jij al eens een held geweest voor je papa of mama?

REIZEN

In de voorstelling gaan de papa en de jongen samen op reis zonder hun huis echt te verlaten.

OPDRACHT: we maken een reis in onze fantasie.

We nemen verschillende vervoersmiddelen.

We beginnen met een bus (zet alle stoelen alsof het een bus is, wie is chauffeur? Kunnen we in- en uitstappen?).

We rijden met de bus naar de haven, daar springen we allemaal in ons individueel bootje. (alle stoelen los van elkaar).

Vind je iets waarmee je een zeil kan maken? Of waarmee je kan roeien?

Aan de overkant van het water nemen we het vliegtuig. We kunnen een klein vliegtuigje maken door onze armen te spreiden, maar kunnen we ook per 3 of zelfs per 6 een groter vliegtuig maken? Wie vormt de vleugels? En wie de motor..

We landen in het oerwoud.

Op voorhand kan je als juf of meester al een aantal stippen op de grond plakken met plakband, die stippen worden bomen, want we zijn plots in het bos. Kan je je achter een boom verstoppen? Hoe hoog zijn de bomen? Kan je in de boom klimmen.

GEVAREN

Vraag de kinderen of ze al ooit in een bos geweest zijn? Hoe ziet een bos er uit? Wat zou er allemaal gevaarlijk kunnen zijn in een bos?

Wat zijn gevaren in een bos die eigenlijk helemaal niet gevaarlijk zijn?

We beelden een aantal ongevaarlijke gevaren uit.

Bijvoorbeeld:

- We eten bosgrond en krijgen heel veel buikpijn.
- Er vallen blaadjes op onze hoofden en we krijgen heel erge builen
- De wind blaast zo hard tussen de bomen door dat we wegvliegen
- ..

Na de voorstelling

Het is interessant om na de voorstelling eerst een kort gesprek te voeren over wat de kinderen gezien hebben. Wat hebben ze gehoord? Geroken? Gevoeld? Welke woorden hebben de jonge toeschouwers onthouden? Op die manier kan je samen met hen de voorstelling opnieuw samenstellen.

Het is na de voorstelling nog leuker om in verschillende muzische domeinen door te werken op elementen uit de voorstelling. Omdat in de voorstelling de muziek en het spel de centrale elementen zijn, vertrekken we voor de lesmap ook van daaruit. Wederom een aantal suggesties voor opdrachten in verschillende muzische domeinen.

HET OCHTENDRITUEEL (Muziek, Beweging, Drama).

In de voorstelling hebben vader en zoon een Hakka-achtige* ochtenddans. Een ritueel dat ze elke ochtend samen uitvoeren.

(*een Hakka is een traditionele dans van de Maori in Nieuw-Zeeland, ze wordt gedanst als begroetingsritueel om mensen welkom te heten of om tegenstanders te imponeren)

We kunnen ook zelf zo'n ritueel maken. Eerst onderzoeken we in grote groep welke slagen, bewegingen en klapjes op ons eigen lichaam, geluid maken. Zo verzamelen we een heleboel geluid-makende-bewegingen. Per twee kiezen we vier bewegingen en die leggen we achter elkaar vast. Je kan ook gaan spelen met het herhalen van verschillende bewegingen. Zo maken we een dans die geluid produceert.

GAAN WE WEL OF GAAN WE NIET? (Drama)

De jongen wil naar buiten, de papa wil binnen blijven. De jongen probeert zijn papa te overtuigen om naar buiten te gaan, de papa overtuigt de jongen om binnen te blijven. Want buiten is het gevaarlijk.

We denken in de grote groep even na over dingen waar we schrik van hebben buitenshuis. Waar liggen er gevaren op de weg naar school, bijvoorbeeld?

Of wat kan er gevaarlijk zijn wanneer we buitenspelen?

Wat mag er wel en wat mag er niet van onze mama's en papa's?

Dan maken we in groepjes een fantasietocht waarin we allemaal helden zijn, klaar om via stoelen en tafels naar buiten te klimmen.

Maar net als we echt naar buiten willen gaan, krijgen sommige helden schrik. Zij proberen de rest te overtuigen om niet naar buiten te gaan.

LIEDJES MAKEN (Muziek)

In de voorstelling speelt de muziek een belangrijke rol. Er wordt veel samen gezongen en er zitten Bourdonliederen in de voorstelling. Bourdon, wil zeggen dat er in het lied 1 toon is die blijft voortgaan en dat de rest van het lied daar rond gebouwd wordt.

We kunnen zelf een bourdonlied maken. We kunnen bijvoorbeeld vertrekken van de binnenbuiten-discussie tussen de papa en de jongen. De papa zegt: 'binnen', de jongen zegt 'buiten'. Als je dat met twee snel achter elkaar zet, wordt dat een eerste lijntje van ons lied:

Binnenbuitenbinnenbuitenbinnenbuiten.

Dat wordt dan onze Bourdon, de 'binnenbuiten' wordt de hele tijd herhaald.

De rest van de groep kan in het ritme daarop gaan variëren.

Met dezelfde woorden, maar in een ander ritme (Bin-nen-buit-en-buit-en-binnen).

Of.

Met andere woorden. Als we bijvoorbeeld denken aan typische uitspraken van onze papa en mama over gevaren, kunnen we daarmee variaties maken.

Bijvoorbeeld: KomenEten!KomenEten! of ruimdateensOP! ruimdateensOP!

Die twee laagjes vormen een basisritme..

Daar kunnen we ten slotte nog een refreintje bij maken met gevaren. Met dingen die we van onze papa en mama nog niet mogen, maar die we wel al willen doen. Omdat wij weten dat we ze wel al kunnen.

EETGELUIDENMACHINE (Muziek, Drama)

In de voorstelling wordt er van alles op een speciale manier gegeten. Bijvoorbeeld appels met een boormachine, melk recht uit de uier... er wordt ook vrolijk geboerd.

Smakelijk! Dankelijk!

We staan op een lange rij, we verzinnen allemaal een geluid en een beweging die met eten te maken hebben.

Bijvoorbeeld overdreven kauwen en daarbij ook met je armen zwaaien. Of heel luid smakken en daarbij wiebelen.

De juf of meester wordt de dirigent en kan ons 'aan' en 'uit' zetten door naar ons te wijzen. Hij of zij kan ons ook lichter en zachter doen gaan door zijn of haar hand hoger of lager te houden. Misschien worden wij daarna wel dirigent?

ONTSNAPPINGSPLAN. (Beeldend, Drama)

Op een bepaald moment sluipt de jongen 's nachts naar buiten. Hij neemt eitjes mee voor onderweg, kruipt via een tunnel in een regenput naar buiten en ontmoet daar het konijn.

Met papier, stiften en kosteloos materiaal als karton, pluimpjes, plastic bestek en kroonkurken, bouwen we in het klein ons huis na. We bepalen verschillende ontsnappingsroutes die we met kleine kurkenpoppetjes doorlopen in onze maquette.. kunnen we die ontsnapping ook in het echt spelen? Misschien helpt het om met tafels en stoelen een geheime gang te bouwen!

RUSSISCHE GEZANGEN (Muziek)

De muziek in de voorstelling is geïnspireerd op Balkanmuziek uit Oost-Europa. Wanneer er gezongen wordt is dat ofwel in rare woorden 'jakamakaaa' ofwel in Russisch klinkend gebrabbel.

We kunnen makkelijk bestaande kinderliedjes vertalen naar een Russische brabbeltaal. Daarvoor gebruiken we overdreven veel J's en g's en k's in de originele tekst en mompelen we ook meer, dan dat we zingen. We moeten wel luid blijven zingen, edoch mompelend. Ik zag twee beren.. wordt dan:

Gk jzag twje beern, brjoodjes sjmeejren, oj djat wjas gkjen wonderj..

KWADROFOON (Muziek, drama)

Op het einde van de voorstelling zijn de hoofdrolspelers op reis vertrokken. We zien ze niet meer maar horen nog wel waar ze naar toe gegaan zijn.

We kunnen met de hele groep in een groot vierkant gaan staan. Twee mensen zijn geblinddoekt en staan in het midden van het vierkant.

Iedereen maakt zachtjes bosgeluiden, maar af en toe duidt de juf of meester (die dirigent is) een van de kinderen aan die de stem van een personage nadoet en bijvoorbeeld begint te roepen 'kom, het is langs hier.. ' De geblinddoekte kinderen proberen de kinderen te ontdekken die de juf of meester heeft aangeduid.

SOKCORN (Drama)

Het belangrijkste speelmateriaal in de voorstelling zijn, sokken. De papa kan alles met sokken. Sokwokken, Sokproppen, ..

We staan in een kring. We geven een paar sokken een aantal keer door.

Eerst zijn ze heel warm, alsof het hete eitjes zijn. Je kan ze bijna niet vasthouden.

Daarna stinken de sokken heel erg hard, eihkes!

Daarna komen er veel sokken bij, alle sokken worden telefoontoestellen en iedereen belt naar iedereen.

Wat zagen we nog in de voorstelling?

We doen om de beurt suggesties voor extra sok-mogelijkheden, die we dan ook meteen even testen.

Bijvoorbeeld:

de sokken zijn een klein huisdierdje, dat we eten moeten geven en in bed moeten leggen.

Of de sokken zijn een washandje waar we ons gezicht mee moeten wassen (vergeet de kraan niet open en dicht te draaien!)

Wie kent er nog?

CREDITS & CONTACT

'Onzen Held' is een voorstelling van De Kolonie MT
Spel: Jo Jochems en Thomas Van Caeneghem
Coaching: Dimitri Duquennoy
Compositie, muzikale leiding & live muziek: Bo Spaenc
Tekst: Isabel Voets en Dimitri Duquennoy
Vormgeving: Steven Brys
Kostuums: Chris

Graag extra informatie over de voorstelling?
Dan kan je terecht bij De Kolonie MT, meer bepaald bij Koen.

Koen Bollen - zakelijke leiding
Driekoningenstraat 126 – 2600 Berchem
Koen@dekoloniemt.be
Tel. +32 3 344 27 17 +32 497 600 420
www.dekoloniemt.be www.facebook.com/dekoloniemt

De lesmap werd ontwikkeld samen met Mooss.
In het kader van het PAR64 project, kan er ook een omkaderende voor- of nabereiding bij de voorstelling besteld worden. Een workshop van 50 minuten, waarin een docent van Mooss actief aan de slag gaat met de kinderen rond deze voorstelling.

Graag meer informatie over de lesmap of de omkadering?
Dan kan je terecht bij Mooss, meer bepaald bij Bram.

Bram Kelchtermans – Verantwoordelijke Theater
Vaartkom 4 – 3000 Leuven
Bram@mooss.org
Tel. +32 16 65 94 65
www.mooss.org

Onzen
HELD
MUZIEKTHEATER DE KOLONIE MT
4+